

Niels-Bertil Klausen
Fjallerslevvej 11
7900 Nykøbing M

Dato: 23. november 2006
Journal nr.: 01.16.02G01/05-3473
Deres j. nr.: 7a Fjallerslev
Initialer: loj
Direkte tlf.: 99 70 70 74
E-mail: Teknik@morsoe.dk

1 Miljøgodkendelse af Fjallerslevvej 11

Morsø Kommune har med brev af 26. juni 2006 modtaget ansøgning om miljøgodkendelse af husdyrproduktionen Fjallerslevvej 11 jf. § 33 i *miljøbeskyttelsesloven*¹.

Virksomheden er omfattet af bilag 1 i *bekendtgørelse om godkendelse af listevirksomhed og senere ændringer*² under punkt I 101, som hedder:

"Anlæg til husdyrproduktion for mere end 250 dyreenheder, dog 270 dyreenheder hvis mindst 90 % af dyreenhederne stammer fra søer med tilhørende smågrise indtil 30 kg eller 750 stipladser".

Til grund for Morsø Kommunes behandling af sagen ligger ansøgning om miljøgodkendelse af 26. juni 2006, revideret ansøgning af 27. september 2006 og VVM-screeningsafgørelse af 23. juni 2005 og 22. december 2005. En miljøteknisk beskrivelse af virksomheden fremgår af bilag 1, mens Morsø Kommunes vurdering fremgår af bilag 2.

Miljøgodkendelsen omhandler kun de miljømæssige forhold efter *miljøbeskyttelseslovens* § 33. Ansøger har selv ansvaret for at indhente eventuelle godkendelser og tilladelser efter anden lovgivning, det kan for eksempel være bygge- og/eller landzonetilladelse.

Miljøgodkendelsen meddeles på vilkår.

Godkendelsens retsbeskyttelse er 8 år, hvorefter miljøgodkendelsen skal revurderes.

1.1 Miljøgodkendelsens vilkår

1.1.1 Generelt

Ejendommen skal indrettes og drives i overensstemmelse med de oplysninger, der ligger til grund for godkendelsen og som anført i godkendelsens beskrivelse af landbruget.

¹Lovbekendtgørelse nr. 753 af 25. august 2001 om miljøbeskyttelse.

²Bekendtgørelse nr. 943 af 16. september 2004 om godkendelse af listevirksomhed og bekendtgørelse nr. 878 af 19. september 2005 om ændring af bekendtgørelse om godkendelse af listevirksomhed.

Ændringer i ejerforhold og ansvarshavende skal meddeles til Morsø Kommune.

Der skal til enhver tid forefindes et eksemplar af denne miljøgodkendelse på ejendommen. Den ansvarlige for driften og de øvrige ansatte skal være bekendt med godkendelsens vilkår.

1.1.2 Dyrehold

Godkendelsen omfatter en husdyrproduktion på søer med smågrise indtil 7,2 kg med i alt 835 stipladser – svarende til 194,2 DE.

De angivne DE skal beregnes ud fra bekendtgørelse om erhvervsmæssigt dyrehold³.

Én gang årligt skal ejer dokumentere husdyrproduktionens størrelse på Fjalerslevvej 11. Dokumentation for overholdelse af husdyrproduktionens størrelse kan f.eks. ske ved gødningsregnskabet eller ved slagteriafregninger og indgå i virksomhedens grønne regnskab, se vilkår 1.1.10.

1.1.3 Lugt

Ejendommen og dens omgivelser skal renholdes, så lugtgener begrænses mest muligt. Der må ikke findes unødvendige våde områder og fast gødning på gulv og spalter.

Ventilationssystemet skal rengøres og gennem serviceeftersyn mindst 1 gang årligt.

1.1.4 Støj

Virksomhedens bidrag til det ækvivalente korrigerede støjniveau dB(A), målt ved skel til nærmest liggende enkeltbolig må ikke overskride:

*Dag: kl. 7.00 - 18.00: 55 dB(A)
Aften: kl. 18.00 - 22.00: 45 dB(A)
Nat: kl. 22.00 - 07.00: 40 dB(A)*

Den maksimale støjværdi i nattetimerne, må ikke overstige 55 dB(A) i ovennævnte afstand.

Hvis Morsø Kommune skønner, at der er støjgener fra driften af virksomheden, skal virksomheden for egen regning eftervise, at gældende støjkrav overholdes. Støjmålingen skal foretages af en akkrediteret støjmåler.

Støjmålingen kan højst kræves én gang årligt og skal foretages i overensstemmelse med Miljøstyrelsens Vejledning nr. 6/1984: "Måling af ekstern støj" og Miljøstyrelsens Vejledning nr. 3/1996: "Supplement til vejledning om ekstern støj fra virksomheder".

³ Bekendtgørelse nr. 604 af 15. juli 2002 om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage mv.

1.1.5 *Næringsstoffer*

Nitratudvaskningen fra ejendommens ejede og forpagtede arealer må ikke overstige 50 mg/L til det nydannede grundvand i OD-områder.

På ejendommens ejede og forpagtede udbringningsarealer må det årlige fosforoverskud ikke overstige 7,5 kg P/ha beregnet som et gennemsnit over 5 år.

Ejer skal til enhver tid nedbringe fosforoverskuddet fra det nuværende niveau vha. bedst tilgængelige teknologi, hvis det er muligt indenfor en økonomisk rimelig ramme.

Virksomheden skal minimum hver 3. år indsende en handlingsplan for, hvad virksomheden faktisk gør, for at nedbringe fosforoverskuddet på ejendommens ejede og forpagtede udspretningsarealer. Handleplanen kan indgå i virksomhedens grønne regnskab.

Kvælstofoverskuddet på ejendommens arealer må ikke overstige 70 kg N/ha beregnet som et gennemsnit over 3 år.

Overholdelse af vilkårene omkring næringsstoffer skal dokumenteres i virksomhedens grønne regnskab ved modelberegning, f. eks. SimmelsgårdIIIB eller lignende.

1.1.6 *Affald*

Farligt affald, herunder olie- og kemikalieaffald, samt medicinrester, kanyler m.m., skal opbevares på befæstet og overdækket areal uden afløb.

Kanyler og medicinrester skal bortskaffes gennem I/S MOK, Thisted.

Animalsk affald, herunder selvdøde dyr og fostre, skal bortskaffes til godkendt destruktionsanstalt og opbevares i container eller overdækket med fast tæt overdækning, så der ikke opstår uhygiejniske forhold i tidsrummet inden afhentning.

1.1.7 *Medicin og pesticider*

Medicin og kanyler skal opbevares i aflåst skab.

Sprøjtemidler skal opbevares i et aflåst skab eller aflåst rum uden afløb.

1.1.8 *Skadedyr*

Der skal ved flueplage på ejendommen foretages en effektiv fluebekæmpelse i overensstemmelse med retningslinjerne fra Statens Skadedyrslaboratorium. Rovfluer er omfattet af bestemmelserne.

1.1.9 *Spildevand*

Vask af maskiner m.m. på ejendommen skal foregå på vaskeplads indrettet i overensstemmelse med retningslinjerne, som de fremgår af Landbrugets Byggeblade, Dansk Landbrugsrådgivning.

1.1.10 Grønt regnskab

Der skal årligt udarbejdes Grønt Regnskab for bedriften svarende til programmet "Grønt Regnskab" udgivet af Landbrugets Rådgivningscenter, Skejby. Der skal anvendes den senest reviderede version.

Det grønne regnskab skal suppleres med dokumentation for, at vilkår under punkt 1.1.5 overholdes.

Det grønne regnskab skal indsendes til Morsø Kommune, Teknisk Forvaltning én gang årligt senest 3 måneder efter regnskabsårets afslutning. Regnskabet skal foreligge første gang for regnskabsåret 2009.

1.2 Afslutning og klagevejledning

Godkendelsen vil blive offentliggjort ved annoncering i Morsø Folkeblad den 24. november 2006 og offentlighedsfasen er 4 uger frem til den 22. december 2006.

Godkendelsen kan i offentlighedsfasen påklages til Skov- og Naturstyrelsen. En eventuel klage skal være skriftlig og indsendes til Morsø Kommune, Teknisk Forvaltning, Jernbanevej 7, 7900 Nykøbing M. Efter klagefristens udløb videresender Morsø Kommune klagen til Skov- og Naturstyrelsen.

Klageberettigede er ansøger, Viborg Amt samt enhver, der har individuel, væsentlig interesse i sagens udfald. Herudover er der i *miljøbeskyttelseslovens* §§ 99-100 angivet en række interesseorganisationer, som ligeledes er klageberettigede.

Godkendelsen er gældende, når klagefristen er udløbet under forudsætning af, at der ikke er indkommet klager.

En klage har ikke opsættende virkning, hvilket vil sige, at ejer på eget ansvar må handle efter godkendelsens bestemmelser.

Søgsmål af denne godkendelse skal jf. *miljøbeskyttelseslovens* § 101 være anlagt inden 6 måneder efter, at afgørelsen er offentliggjort.

Venlig hilsen

Søren H. Larsen
Bygningsinspektør

Lene Olesen Jensen
Biolog

Kopi til:

NordVest Agro I/S, Ringvejen 63, 7900 Nykøbing M, Att.: Simon Back Nielsen
Viborg Amt, Skottenborg 26, 8800 Viborg
Arbejdstilsynet i Viborg Amt, Postboks 1228, 0900 København C
Embedslægeinstitutionen for Viborg Amt, Sct. Mikkelsgade 4,1, 8800 Viborg
Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø

Bilag 1: Miljøteknisk beskrivelse

Bilag 2: Morsø Kommunes vurdering

2 Bilag 1 Miljøteknisk beskrivelse

2.1 Ejerforhold

Ansøger og ejer er Niels-Bertel Klausen, Fjallerslevvej 11, 7900 Nykøbing M. Ejendommens adresse er Fjallerslevvej 11, Fjallerslev, 7900 Nykøbing M, matrikelnummer 7 A Fjallerslev by, CVR-nummer: 28591950, P-nummer: 1.011.345.243.

2.2 Oplysninger om virksomheden og det ansøgte projekt

Virksomheden er et eksisterende landbrug på 194,2 dyreenheder, der konverteres fra 430 årssøer, 10.700 smågrise (7,2 – 30 kg) og 1.200 slagtesvin (30 – 100 kg) til 835 årssøer med smågrise til 7,2 kg. Projektet er screenet for VVM-pligt den 23. juni og 22. december 2005, og der er efterfølgende lavet projektilpasning og indført lavteknologisk gylleseparationsanlæg for en del af gyllen (70 DE).

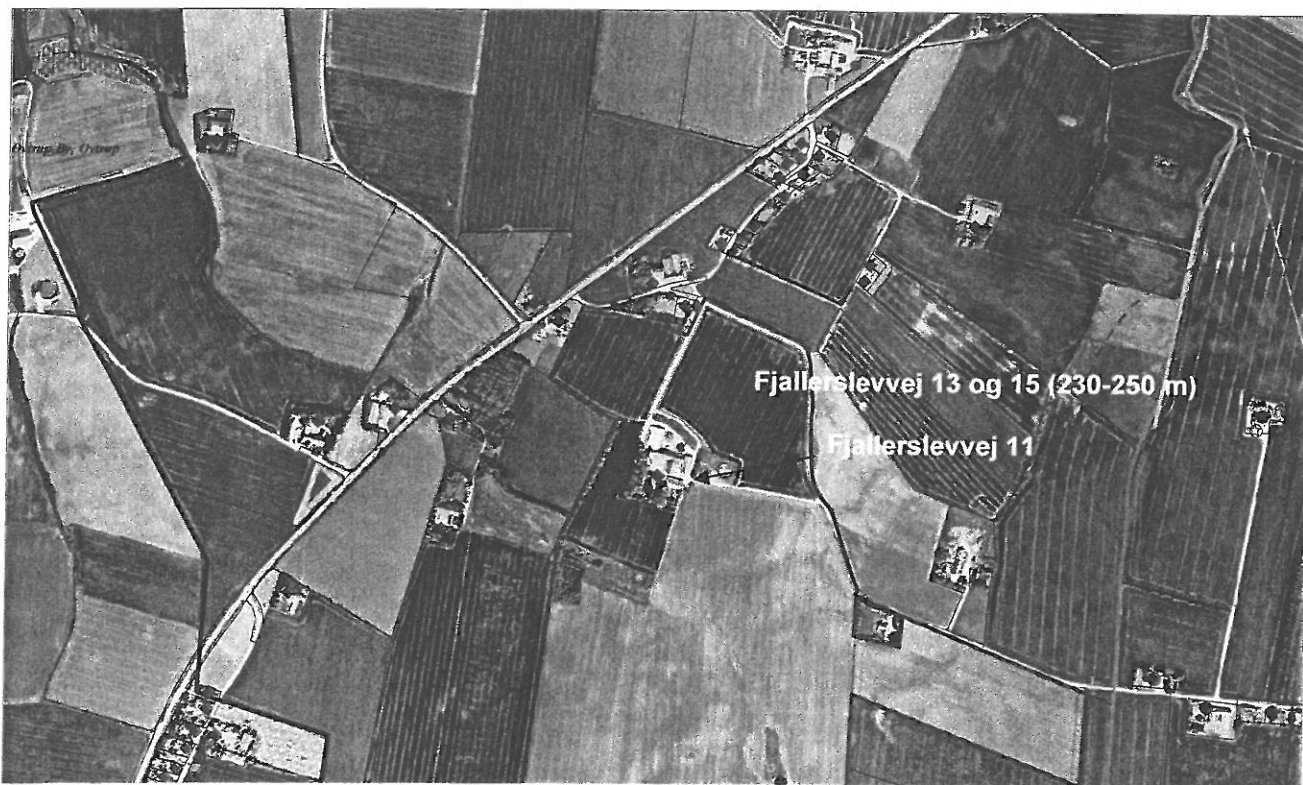
I forbindelse med omlægningen af driften nedrives en eksisterende gylletank og bygning, og der opføres ny staldbygning med fare- og drægtighedsstald på ca. 2.600 m². Der opføres desuden en ny gyllebeholder på 3.000 m³ og en ny foderlade på ca. 350 m².

Virksomheden er omfattet af *bekendtgørelse om godkendelse af virksomhed*, bilag 1:

1 101. a) Anlæg til husdyrproduktion for mere end 250 dyreenheder, dog 270 DE hvis mindst 90 % af dyreenhederne stammer fra søer med tilhørende smågrise indtil 30 kg eller 750 stipladser til søer.

2.3 Virksomhedens placering

Ejendommen ligger syd for Fjallerslev by i primært jordbrugsområde og i kystbagland jf. Kommuneplanen for Morsø Kommune 2000-2012 og Regionplan 2005 for Viborg Amt. Placeringen af Fjallerslevvej 11, nærmeste beboelser og naturområder fremgår af figur 1.

Figur 1. Fjallerslevvej 11, naturområder og nabobeboelser.

Nord for ejendommen ligger landsbyen Fjallerslev by, nærmeste beboelser er Fjallerslevvej 13 og 15, som ligger i Fjallerslev ca. 230 – 250 m fra nærmeste staldbygning, se figur 1.

Der er ikke kvælstoffølsomt beskyttet natur indenfor 1.000 m af ejendommen. Nærmeste § 3-områder er ferske enge og moser i tilknytning til Hovmølle Bæk og Votborg Å, der begge er B1 målsat og beliggende henholdsvis ca. 1.100 m nordvest og ca. 1.200 m vest for produktionsanlægget. Udbringningsarealerne afvander til Dragstrup Vig via Hovmølle Bæk, Kobberbæk Grøft og Lyngbro Bæk. Dragstrup Vig ligger ca. 1650 m nordvest for ejendommen. Dragstrup Vig har skærpet målsætning, naturvidenskabeligt interesseområde, badevand (A). Syd for Dragstrup Vig ligger habitatområde nr. 177, Mågerodde og Karby Odde.

Ejendommen udspretningsarealer ligger alle i Område med Drikkevandsinteresse (OD-område).

Nye staldbygninger opføres i naturlig forlængelse af de eksisterende bygninger. Placeringen får ikke nævneværdig betydning for natur eller naboer.

2.4 Udspretningsareal

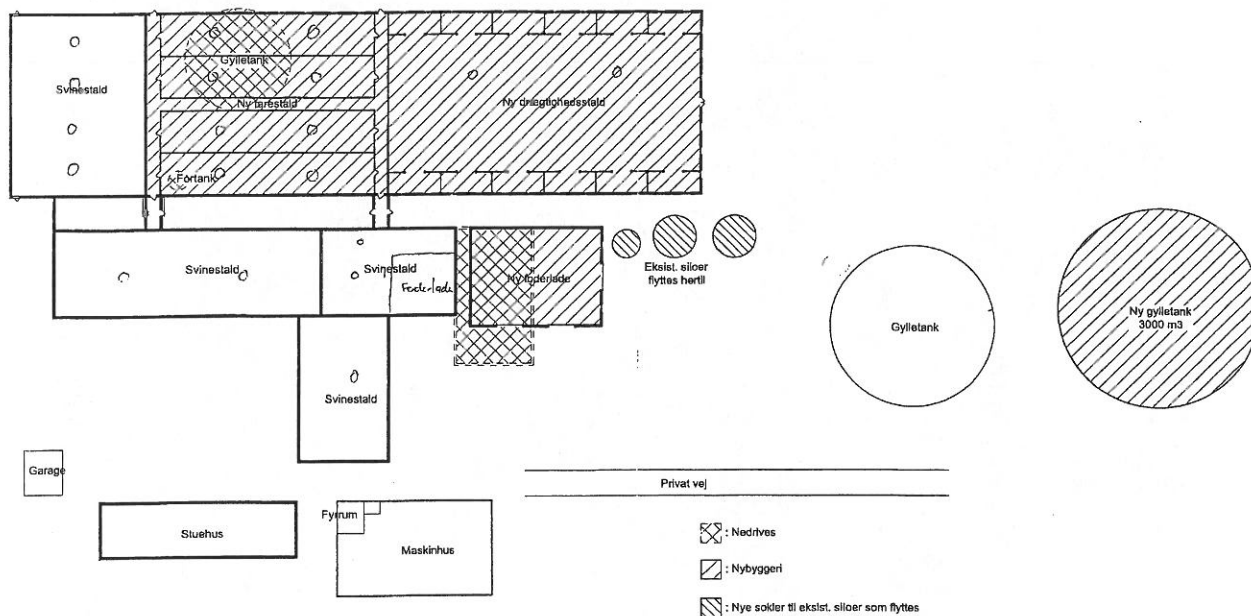
En oversigt over ejendommens samlede udspretningsareal fremgår af tabel 1.

Tabel 1: Oversigt over bedriftens udspretningsareal

Ejendomme	Harmoniareal (ha)
Fjallerslevvej 11	81,39
Forpagtninger: Fruegårdsvej 4	11,86
Outrupstræde 35	10,47
Overførselsaftaler: Læsbjerg 12	35,0
I alt	138,72

2.5 Virksomhedens indretning

Oversigtskort over virksomhedens indretning følger af figur 2.

Figur 2. Oversigtsplan over staldbygninger og opbevaringsanlæg mv. Skravering = nyetablering.

På tegningen er angivet placering af nuværende og nye staldbygninger, foderlade, gylletanke, maskinhus, stuehus og garage. Ventilationsafkast er angivet med cirkler. Der placeres en ny fortank umiddelbart op ad den eksisterende gyllebeholder, denne er ikke angivet på figur 1. Efter omlægning af bedriften er der 18 ventilationsafkast på ejendommen. Der er undertryksventi-

lation i alle staldsektioner. Drægtighedsstald er indrettet med redekasser og spalter bag bokse, farestier er kassestier med fuldspalter, løbebokse har fast gulv og spalter. Gyllen ledes til gylletanke via gyllekanaler. Foderkorn opbevares i udendørs siloer. Øvrigt foder og soja opbevares i lukket foderlade. Der anvendes hjemmeblandet tørfoder. Der er vaskeplads på befæstet areal med afledning til gylletank.

2.6 Afløbsforhold

Vand fra rengøring af staldanlæg ledes i gyllebeholder. Spildevand fra husholdning ledes i septiktank. Det ønskes på et senere, ikke fastlagt tidspunkt at udskifte septiktanken med en trix-tank.

2.7 Husdyrgødning

Den anslåede husdyrgødningsproduktion er ca. 4.500 m³. Gylleopbevaringskapaciteten er på ca. 6.500 m³. Opbevaringskapaciteten er beregnet til 17 måneder. Gylle udbringes med slæbeslanger eller nedfældes

2.7.1 Næringsstoffer

Beregninger af ammoniakfordampning, nitratudvaskning og fosforbalance er gennemført ved amtsmodellen.

Beregning af N og P-balancer er baseret på anvendelse af gylleseparation. Det forudsættes i beregningen, at der separeres 70 DE og at den separerede gylle indeholder 40 % af rågyllens fosfor. Dette svarer til fraseparation af 1,1 ton fosfor. Desuden er det forudsat, at der opretholdes et sædskifte på ejede og forpagtede lerjorder, som frafører 23 kg P/ha og 21 kg P/ha på ejede og forpagtede sandjorder. Det er endvidere forudsat, at der i foderet årligt anvendes ca. 5.300 kg P.

2.7.2 Fosfor

Fosforbalancen for alle udbringningsarealerne er således beregnet at være 7,5 kg P/ha/år som gennemsnit. Uden separation og det ændrede sædskifte er fosforoverskuddet beregnet til 18,0 kg P/ha.

2.7.3 Kvælstof

Nitratudvaskningen er beregnet på baggrund af oplysninger fra Viborg Amt om udvaskning af handelsgødning på forskellige jordtyper. Det er forudsat, at al jord er JB 5 og at der er 8 % brak. Under disse forhold er udvaskningen 57 kg N/ha. Hertil lægges merudvaskningen fra udbringning af husdyrgødning, her 13 kg N/ha. Det samlede kvælstofoverskud som følge af udbringning af husdyrgødning og handelsgødning er således 57 kg N/ha + 13 kg N/ha = 70 kg N/ha.

De 70 kg N/ha hvilket er under amtets grænse i OD områder på 79 kg N/ha svarer til en udvaskning til **grundvand** på 45 mg NO₃t/l, når der forudsættes 33 % reduktion fra pløjelaget til grundvand.

Arealerne vil have en kvælstofudvaskning til **overfladevand** (Limfjorden) på 13 kg N/ha.

Ammoniakfordampning fra stalde og gødningslagre ved fuldbelægning er beregnet at være 3.348 kg kvælstof pr. år. 1 kg konsekvensradius for tab af NH₃ er beregnet at være 1.140 m.

2.8 Støj

De væsentligste støjkloder på staldanlægget er ventilatorer og foderanlæg. Udvidelsen medfører ikke væsentlige ændringer af støjniveauet fra anlægget.

2.9 Lugt

Lugtemissionen og geneafstanden er beregnet efter "Vejledende retningslinier for vurdering af lugt og begrænsning af gener fra stalde", Foreningen af Miljømedarbejdere i Kommunerne (FMK), 2002. Resultaterne af beregningerne fremgår af tabel 2.

Tabel 2: Emission og geneafstande

Beregnet emission (LE/s)	11.273
Aflæste geneafstande til: byzoneområde, landsby + samlet bebyggelse (m)	189
Aflæste geneafstande til: - enkelt bolig uden (m)	106

2.10 Ressourceforbrug

Ejendommens anslåede samlede forventede ressourceforbrug ved maksimalt dyrehold fremgår af tabel 3.

Tabel 3: Ejendommens årlige forbrug af vand og energi

Ressource	Forbrug
Drikke- og vaskevand	5.000 m ³
El	225.000 kWh
Fyringsolie / brændstof*	30 m ³

* Inklusiv husholdningens forbrug.

2.11 Affald

Døde smågrise opbevares i lukket beholder. Døde søer opbevares i kadaverkappe. Alle døde dyr bortskaffes til destruktionsanstalt hurtigst muligt. Kemikalier opbevares i aflåst rum, kemikalierester bortskaffes til kommunal modtageplads (MOK i Thisted). Olie opbevares i dunke og bortskaffes til foderstof. Medicin opbevares i aflåst skab og rester bortskaffes til kommunal modtageplads (I/S MOK i Thisted).

2.12 Fluer og rotter

Fluer bekæmpes med rovfluer og kemisk om nødvendigt. Ved observation af rotter tilkaldes rottefænger.

2.13 Til- og frakørsel

Antallet af til- og frakørsler ændres ikke væsentligt ved driftsomlægningen. Antallet af transporter til og fra bedriften er opgjort, som det fremgår af tabel 4.

Tabel 4: Transporter til og fra virksomheden

	Traktor	Lastbil
Husdyr		84
Døde dyr		52
Foder		70
Husdyrgødning	250*	25
Handelsgødning		2
Fyringsolie/brændstof		12

* ca. 150 er ved ejendommen uden kørsel på offentlig vej.

2.14 Valg af placering og bedst tilgængelig teknik

Der er investeret i et lavteknologisk separationsanlæg på Fjallerslevvej 11. Fordelene ved gylle-separation er blandt andet reduceret fosforoverskud på udbringningsarealer og en højere N-udnyttelsesgrad.

Der anvendes hjemmeblandet foder for at optimere næringsstofforbruget og derved reducere miljøpåvirkningerne mht. udledning af næringsstoffer til vandmiljøer.

3 Bilag 2 Morsø Kommunes vurdering

3.1 Renere teknologi

Miljøbeskyttelsesloven har til formål at forebygge og bekæmpe forurening af luft, vand, jord og undergrund, samt vibrations- og støjulemper. Desuden bygger *Miljøbeskyttelsesloven* på et princip om at anvende den mindst forurenende teknologi. Virksomheden skal derfor indrettes og drives på en sådan måde, at anvendelsen af ressourcer, herunder energiforbrug og affaldsfrembringelse begrænses mest muligt.

Virksomheder er ved nyanskaffelser forpligtiget til, inden for en rimelig økonomisk ramme, at anvende den bedst tilgængelige teknologi. Morsø Kommune vil i den forbindelse gøre opmærksom på BAT-bladene (**B**edste **A**vailable **T**eknologi) for landbrug, se f.eks. hjemmesiden http://www.lr.dk/bygningerogmaskiner/informationsserier/batbyggeblade/bat_oversigt.htm.

Ansøger har indført lavteknologisk gylleseparation af gylle svarende til 70 DE. Separation af gyllen bidrager væsentligt til begrænsning af næringsstofoverskuddet på ejendommens udbringningsarealer.

Virksomheden er ikke omfattet af *bekendtgørelse om grønt regnskab*⁴, men Morsø Kommune vurderer, at der vil være en miljømæssig gevinst ved, at virksomheden påbegynder udarbejdelsen af Grønt Regnskab. Grønne regnskaber skaber fokus på landbrugs ressource- og næringsstofforbrug og er et godt redskab i forbindelse med udarbejdelse af handlingsplaner og målsætninger, der skal sikre, at virksomheden til stadighed udvikler sig i en miljømæssig positiv retning. Der er derfor i miljøgodkendelsen stillet vilkår om, at virksomheden skal påbegynde udarbejdelsen af Grønt Regnskab, svarende til programmet Grønt Regnskab, Landbrugets Rådgivningscenter.

Morsø Kommune finder det relevant, at det grønne regnskab indeholder en status for områderne renere teknologi og naturbevarelse, ligesom handleplanen for nedbringelsen af fosforoverskuddet på ejendommens arealer kan indgå i det grønne regnskab hvert 3. år. Ansøger anbefales at forholde sig til, hvorfor der er eventuelle afvigelser i forhold til sidste år, og hvilke tiltag der forventes gennemført indenfor de enkelte områder i det kommende år.

Det grønne regnskab skal udarbejdes én gang årligt, og indsendes til Morsø Kommune, Jernbanevej 7, 7900 Nykøbing M.

3.2 Luft og lugt

Lugtemissionen er beregnet ved hjælp af modellen som fremgår af "Vejledende retningslinier for vurdering af lugt og begrænsning af gener fra stalde", Foreningen af Miljømedarbejdere i Kommunerne (FMK), 2002. Modellen er baseret på tyske tal fra 1980'erne. Der er siden sket væsentlige forbedringer i indretningen af staldsystemerne, som er med til at begrænse lugtgener.

Ved omlægning af driften reduceres lugtbidraget fra virksomheden med ca. 3.000 LE/s og den teoretiske geneafstand til nabobeboelse i samlet bebyggelse er 188 m. Afstanden til nærmeste beboelse i Fjallerslev er ca. 230 m og anlægget ligger således udenfor den vejledende geneafstand. Morsø Kommune vurderer på den baggrund, at der ikke er væsentlige lugtgener forbundet med dyreholdet på Fjallerslevvej 11.

---

⁴Bekendtgørelse nr. 753 af 25. august 2001 om visse virksomheders pligt til at udarbejde Grønt Regnskab.

3.3 Støj og støv

Virksomheden ligger syd for Fjallerslev by i en afstand af ca. 230 meter fra den nærmeste beboelse i Fjallerslev. Det er Morsø Kommunes opfattelse, at støjbidraget fra virksomheden er begrænset, og at de støjende aktiviteter, der er på ejendommen – f. eks. foderblandingsanlæg – er dæmpet i en grad, der er tilstrækkelig.

Morsø Kommune vurderer derfor ikke, at anlægget på Fjallerslevvej 11 vil give anledning til væsentlige støjgener for omgivelserne. Der er i miljøgodkendelsen alligevel indsat vilkår om maksimal støj fra virksomheden i det tilfælde, at driften på virksomheden ændres, og der i den forbindelse opstår støjproblemer.

3.4 Affald

Virksomheden fremskaffer farligt affald i form af f.eks. medicin- og pesticidrester, kanyler mv., animalsk affald i form af selvdøde dyr og dagrenovationslignende affald så som plast, papir mv.

Bortskaffelse af farligt affald skal ske til I/S MOK. Den kommunale modtageplads på Nørrebro, Nykøbing er kun til affald fra private, og der er derfor stillet vilkår om, at I/S MOK benyttes til bortskaffelse af affald som f.eks. kemikalie- og medicinrester.

For at undgå uhygiejniske forhold, er der stillet vilkår om, at animalsk affald skal opbevares i container eller overdækkes med fast, tæt overdækning - f.eks. kadavercap - indtil afhentning.

Alt affald skal i øvrigt afhentes og behandles i overensstemmelse med de til enhver tid gældende affaldsregulativer for Morsø Kommune, ligesom reglerne i *affaldsbekendtgørelsen*⁵ og senere ændringer skal overholdes.

3.5 Opbevaring af husdyrgødning

Produktionssystemet på ejendommen er etableret således, at al gødning ledes til gyllebeholder. Ejendommen har en gødningsproduktion på ca. 4.500 m³ gylle og en opbevaringskapacitet på ca. 6.500 m³ til flydende gødning, svarende til ca. 17 mdr. Det vejledende kravet om mindst 9 måneders opbevaringskapacitet er således opfyldt for flydende gødning.

Morsø Kommune vurderer, at opbevaringen af husdyrgødningen på ejendommen er i overensstemmelse med gældende regler og ikke giver anledning til væsentlig forurening af omgivelserne.

3.6 Jord, grundvand og vandløb

I forbindelse med landbrugsvirksomhed er forureningen af jord- og vandmiljøet primært relateret til brugen af næringsstoffer/husdyrgødning i planteavl.

3.6.1 Fosfor

Der tilføres i dag mere fosfor til landbrugsjord, end der fjernes med afgrøderne. Det betyder, at der er risiko for tab af fosfor til omgivelserne. Fosfor tabes primært fra landbrugsjord ved erosion. Regnvand, smeltevand eller vind transporterer fosfor væk fra marken med jorden. Desuden sker der tab ved udvaskning gennem dræn. Et direkte tab af fosfor til vandløbene sker ved vandløbenes nedbrydning af brinkerne.

For hovedparten af aftalearealerne sker afstrømningen til Dragstrup Vig der har skærpet målsætning.

Det er Morsø Kommunes opfattelse, at det optimale er, at der ikke er fosforoverskud på udbringningsarealer, der afvandes til naturområder med skærpet målsætning, eftersom der herved er risiko for overmætning af jorden med fosfor og dermed udvaskning på sigt. Der stilles derfor i

⁵Bekendtgørelse nr. 619 af 27. juli 2000 om affald.

miljøgodkendelsen vilkår om, at fosforoverskuddet maksimalt må være 7,5 kg P/ha, som gennemsnit for ejendommens udspretningsarealer. Dette vilkår suppleres med vilkår om, at ejer er forpligtet til at arbejde for at nedbringe fosforoverskuddet yderligere. Ejer skal minimum hver tredje år indsende en handleplan for, hvad der faktisk gøres og agtes at gøres for at nedbringe fosforoverskuddet på ejendommens udbringningsarealer. Handleplanen skal indgå som en del af det grønne regnskab, der indsendes til Morsø Kommune årligt.

Morsø Kommune forventer, at der i fremtiden vil ske en reduktion af fosforoverskuddet i forbindelse med, at fodringsteknologien stadig forbedres og effektiviteten i staldene øges. Den nuværende gylleseparationsteknologi ønskes anvendt af ansøger til reduktion af fosforoverskuddet på markerne. Det er dog ikke ansøgers ønske at forpligte sig til en fraseparation af mere end ca. 1,1 ton fosfor, dels da driftsomkostningerne ved separation stiger proportionalt med den behandlede mængde gylle, og dels da anlægget stadig er nyt, og det endnu er usikkert, om det rent praktisk er muligt at separere mere end ca. 1,1 ton P fra gyllen.

3.6.2 Kvælstof

Kvælstof fra landbrugsvirksomheder afgives til omgivelserne dels ved fordampning (emission) og dels ved udvaskning.

3.6.3 Ammoniakfordampning

Fordampning (emission) af kvælstof fra virksomheden sker i form af ammoniak fra stalde, lager (gyllebeholdere) og udbringning. Der er beregnet en emission fra stald og lager på 3.348 kg N/år, hvilket medfører en teoretisk merbelastning på 1 kg N inden for ca. 1.000 radius af virksomheden. EU-habitatområdet i den sydlige del af Dragstrup Vig ligger ca. 1.600 m VNV for anlægget, og Morsø Kommune vurderer ligesom Viborg Amt har i screeningsafgørelsen af 23. juni 2005, at mertilførslen af luftbåret kvælstof til de nærmeste naturarealer vil være under grænsen for, hvad der kan medføre målbar påvirkning.

Typisk sker ca. $\frac{3}{4}$ af den samlede fordampning af kvælstof fra et landbrug fra selve staldanlægget og lager og ca. $\frac{1}{4}$ i forbindelse med udbringningen.

Morsø Kommune vurderer, at såvel udbringningen som opbevaringen af gyllen er hensigtsmæssig i forhold til at begrænse ammoniakemissionen fra ejendommen mest mulig. Morsø Kommune understreger dog, at det altid er vigtigt, at udbringning af gødning sker under de bedst mulige teknologiske og vejrmæssige forhold, for til enhver tid at begrænse kvælstofpåvirkningen af nærliggende naturområder mest muligt.

Morsø Kommune vurderer således, at ammoniakfordampningen fra virksomheden er acceptabel og der er derfor ikke stillet vilkår om at begrænse ammoniakfordampningen fra anlæg eller i forbindelse med udbringning yderligere.

3.6.3 Kvælstofudvaskning

Udvaskning af kvælstof sker efter udspretning på markerne, hvor kvælstof i jorden kan udvaskes til overfladevand og grundvand.

De næringsstoffer, der udvaskes fra landbrugsarealerne vil først og fremmest kunne påvirke de søer og marine områder, som stofferne føres til, hvorimod vandløbene i mindre omfang vil blive påvirket af næringsstofferne. Der er ikke vandløb, udover afdræningskanaler, på ejendommens ejede eller forpagtede arealer.

Beregninger viser, at **kvælstofudvaskningen til Limfjorden** ikke overskrider 14 kg N/ha og Morsø Kommune vurderer på den baggrund, at der ikke er væsentlig påvirkning af Limfjorden med kvælstof som følge af dyreholdet på Fjallerslevvej 11

Indenfor områder med særlig drikkevandsinteresse er amtets maksimalværdi for nitratudvaskningen til det nydannede **grundvand** i (OSD-områder) 40 mg NO₃/l. I områder med drikke-

vandsinteresser (OD-områder) må udvaskningen ikke overstige 50 mg NO₃/l til de nydannede grundvand. Beregninger af nitratudvaskningen viser en gennemsnitsudvaskning på 43 mg NO₃/l. Hovedparten af udbringningsarealerne ligger i OD-område, mens den resterende del ligger udenfor OSD- og OD-område. Morsø Kommune vurderer på den baggrund, at grundvandet ikke vil blive påvirket nævneværdigt af projektet, og at amtets grænseværdi på 50 mg NO₃/l er overholdt.

Morsø Kommune vurderer generelt, at virksomhedens anvendelse og håndtering af husdyrgødning sker på en sådan måde, at kvælstof- og fosforbelastningen i de nærliggende omgivelser begrænses mest muligt og med de nævnte vilkår, er det Morsø Kommunes opfattelse, at driften af virksomheden kan ske uden væsentlig næringsstofpåvirkning af det omkringliggende miljø.

3.7 Til- og frakørsel

Det er Morsø Kommunes vurdering, at transporterne til og fra virksomheden ikke vil give anledning til væsentlige gener for omgivelserne.

3.8 Morsø Kommunes samlede vurdering

Generelt fremstår virksomheden på Fjallerslevvej 11 som en moderne og veldrevet husdyrproduktion. Anvendelse af ny og bedre teknologi er en del af driften, blandt andet i form af gylleseparering. Virksomheden er omfattet af reglerne i *husdyrgødningsbekendtgørelsen*, og Morsø Kommune gør opmærksom på, at reglerne, som de fremgår der, til enhver tid skal overholdes.

Virksomheden ejer i alt 94 ha og Morsø Kommune opfordrer derfor virksomheden til at få udarbejdet en naturplan for ejendommens jorde. En naturplan har til mål at skabe opmærksomhed på de natur- og kulturhistoriske værdier på ejendommen, og fungerer som et redskab/vejledning til pleje og forbedring af naturområderne på ejendommen.

Det er Morsø Kommunes opfattelse, at driften af ejendommen med de stillede vilkår i nærværende miljøgodkendelse vil ske uden væsentlig miljømæssig påvirkning af omgivelserne og samtidig sikre, at virksomheden udvikler sig i en miljømæssig positiv retning.

